

Slik har vi gått løs på integreringen i Drammen kommune

Nye grep for at flere skal få eie

Med bankene som medspillere skal enda flere få mulighet til å eie bolig.

Rådmann Osmund Kaldheim
Kommunekonferansen 21. november 2014 Refnes Gods Moss

Velferdspilarene

HELSE

ARBEID

UTDANNING

BOLIG

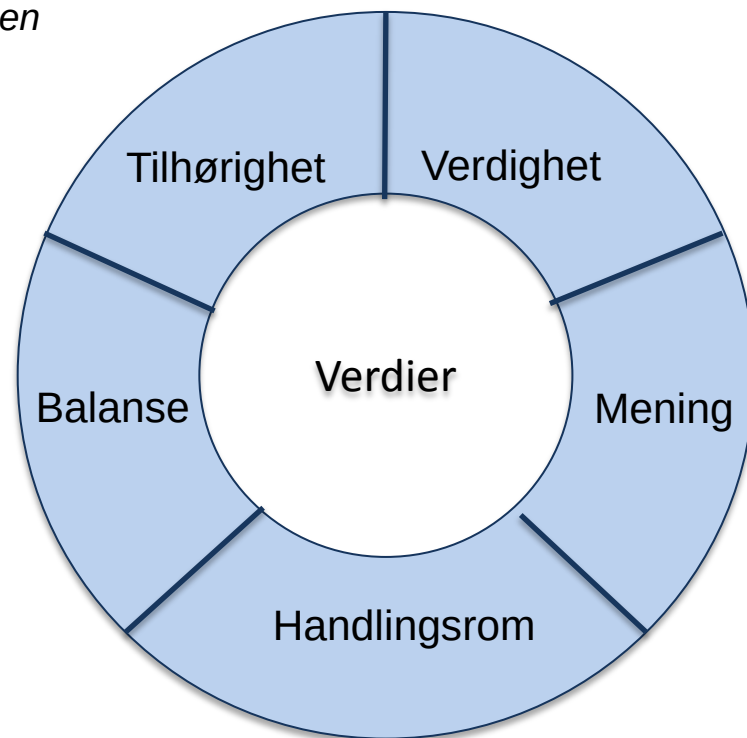
Boligsosialt arbeid er integrering i praksis

"Det er grunnleggende å ha sin egen bolig. Det gir en følelse av tilhørighet til samfunnet"

Rolf Bremskau (leie til eie)

" Jeg tror dette er med på å holde meg på den smale sti, om ansvaret og stoltheten ved å eie egen bolig"

" Det er en fantastisk følelse å bli sett og at noen i det offentlige bryr seg om meg, mitt liv, og mine behov, og ikke bli plassert i bås sammen med andre"

Martin Johansen (Ditt valg Bolig først)

"Å ha en eiendom betyr veldig mye. Det er en verdifull gave. Endelig har vi noe for våre barn. Dette er en stor mulighet som gjør at vi føler oss sterke"

Det handler om verdighet og respekt.

"Ved å gi oss muligheten til å eie boligen vår har kommunen vist oss respekt og motivert oss til å gå videre med å bygge et nytt liv i Drammen". Farestha Shaheed, Drammen Tidende 1.11.2014

Farestha Shaheed (leie til eie)

Disposisjon

- **Drammen – et overblikk**
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- Oppsummering

Befolkningssammensetning

Andel innbyggere med
innvandrerbakgrunn er
26 % (SSB 1.1.2014.)

Ca 150 land er representert

Bystyrets sammensetning
gjenspeiler mangfoldet
blant innbyggerne hvor
22% av medlemmene har
innvandrerbakgrunn

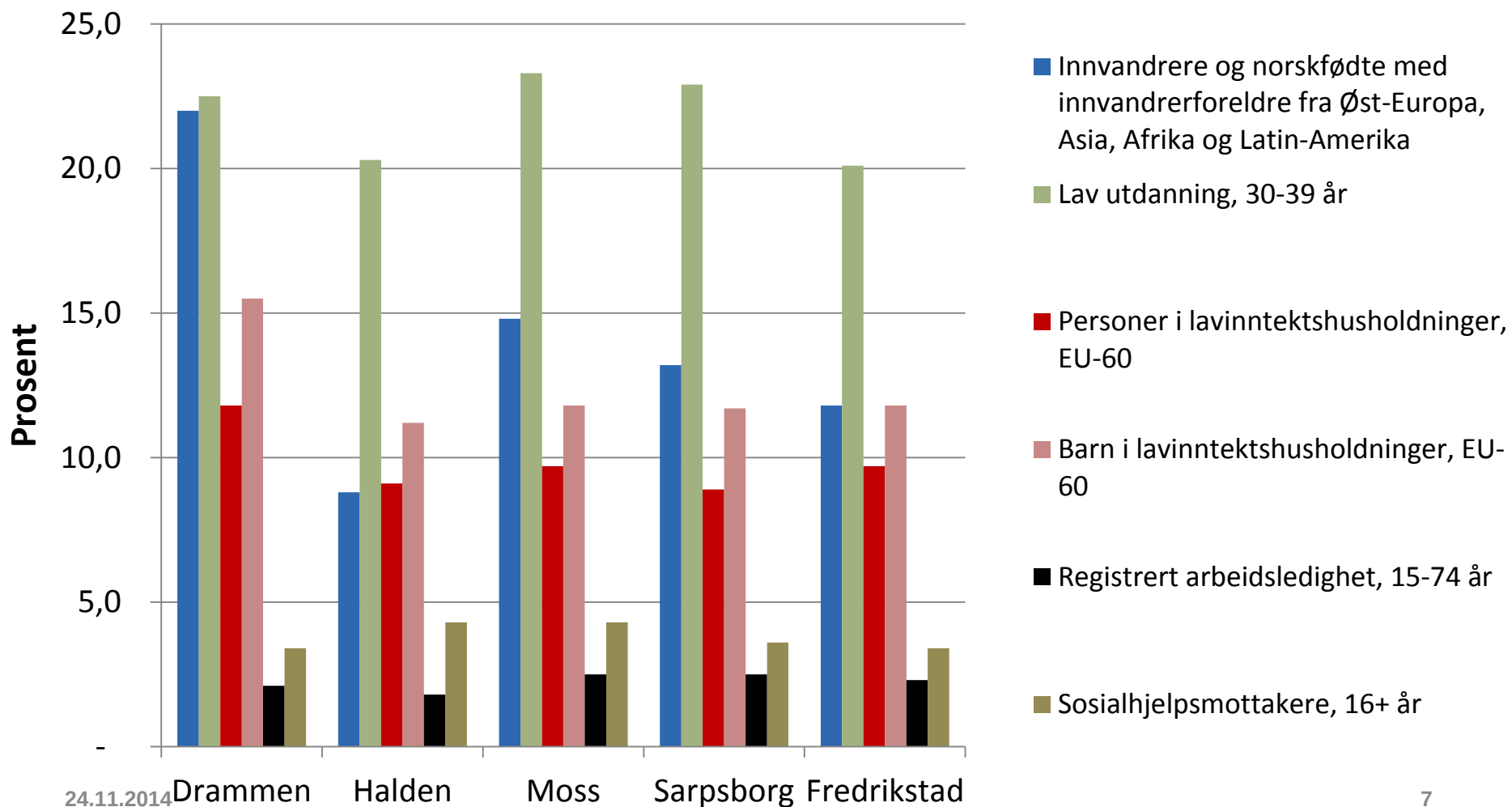

Levekårsutfordringer

Folkemengde 2014: 66 214

	Drammen	Landet
Andel barnefamilier med lav inntekt	18,7 %	12 %
Antall bostedsløse per 1000 innbygger	2 (2012)	1,26 (2012)
Andel husstander med aleneboende	20,8 %	17,9 %
Andel sosialhjelpsmottakere (av alle innbyggere)	3,2 %	2,5 %
Andel arbeidsledige (av befolkningen 16 – 66 år)	3,3 % %	2,6 %

Levekår – en sammenlikning pr. 1.1.2013

Flere barn i familier med lav inntekt

- Per 1.1.2013 bodde det nesten 3 000 barn i fattige familier i Drammen. Dette innebærer at i underkant av 22 prosent av alle barn i Drammen lever i fattigdom.
- Fra 2011 til 2013 har det blitt 445 flere barn som vokser opp i familier med lav inntekt.
- Ser vi på Norge under ett, bor 13 prosent av barna i fattige familier.
- På landsbasis har om lag halvparten av barn i lavinntektsfamilier innvandrerbakgrunn.
- En kartlegging i Senter for oppvekst viser at 39 prosent av barn med barneverntiltak har innvandrerbakgrunn.

Fra særomsorg til byens fortrinn

- Når andelen minoritetsinnbyggere er over 26% og gradvis øker en prosent i året, må vi tenke annerledes.
- Uten innvanderne og deres norskfødte barn hadde kommunen ikke hatt nettoinnflytting i perioden 2010-2012
- Hele bysamfunnet og kommuneorganisasjonen må ta inn over seg at vi er – og vil forbli - en mangfoldig by og preges av det. Spørsmålet er ikke om vi skal være en mangfoldig by eller ikke – men hvordan vi skal være det.
- Det er mange måter å være drammenser på. Vi har innbyggere fra 146 land.

Disposisjon

- Drammen – et overblikk
- **Drammen 2036**
- Bosetting av flyktninger
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- Oppsummering

DRAMMEN
KOMMUNE

Bystrategi for Drammen 2013-2036

Helhetlig planarbeid – forankret i Bystrategien

- **Helse- sosial og omsorgsplan**
(HSO plan – på høring i november)
- **Folkehelsestrategi**
(politisk behandling i november)
- **Levekårsplan**
(politisk behandling i februar)
- **Handlingsplan for mangfold og inkludering**
- **Boligsosial handlingsplan**
(rulleres første halvår 2015)
- **Rusmiddelpolitisk handlingsplan**
(2013 – 2016)

Drammen 2036 - større, smartere og sunnere

Byvekst med kvalitet

Drammen 2036 – større, smartere, sunnere

Den inkluderende byen

- Alle mennesker har ressurser og disse skal mobiliseres til beste for den enkelte og for fellesskapet
- Utenforskap skal reduseres og flere skal styre sitt eget liv
- Sosiale tjenester skal være et sikkerhetsnett for de av kommunens innbyggere som har et særlig behov for slike tjenester

Alle skal med!

Mål:

Drammen er en trygg og helsefremmende by der den enkelte kan klare seg selv

”Alle skal med”

Langsiktige mål

- Flere i arbeid og aktivitet
- Forebygge rusmisbruk
- Redusere levekårsforskjeller

Strategier

- Mobilisere ressurser hos den enkelte, i nettverket og i lokalsamfunnet
- Helhetlige og effektive tjenester for å dekke den enkeltes behov
- Velge tiltak med dokumentert effekt i arbeidet med forebygging og behandling av rusmisbruk
- Rekruttere til norskopplæring, kvalifisering og arbeid
- Samarbeid med blant annet sosiale entreprenører og frivillig sektor
- Prøve ut nye kunnskapsbaserte metoder innen tjenesteproduksjon, som inkluderer forebygging, behandling og rehabilitering

Borddialoger med rådmannen

- Byvekst med kvalitet -
Vurdering av mål og
måleindikatorer i
økonomiplan
- Hvordan styrke innovasjon
og utvikling?
- Handlingsrom

Sosiale tjenester skal være et sikkerhetsnett for de av kommunens innbyggere som har et særlig behov for slike tjenester

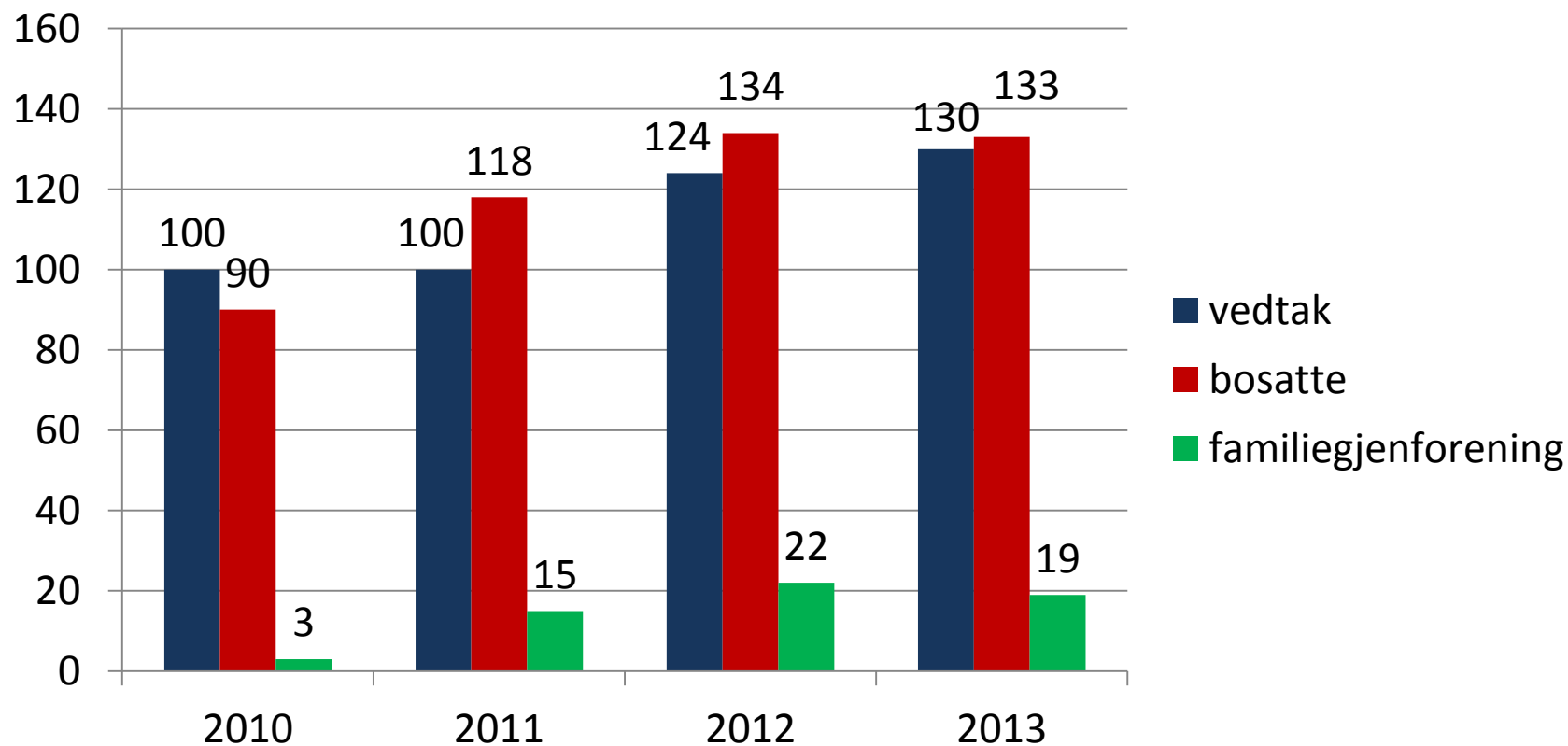
Mål fra Bystrategien	Mål i økonomiplan 2015-2018 og indikator	Ønsket resultat	Akseptabelt resultat	Ikke godkjent
Flere i arbeid og aktivitet	Flere av kommunens innbyggere er i arbeid			
	- Innvandrere og flyktninger i arbeid eller utdanning etter avsluttet introduksjonprogram	Høyere enn 55 %	Mellom 54 og 50 %	Under 50%
	- Innvandrere og flyktninger i arbeid etter avsluttet introduksjonsprogram			
	- Sysselsetting	Høyere enn 69 %	Mellom 66,2 og 68,9 %	Under 66,1 %
	Flere mottakere av økonomisk sosialhjelp skal være i aktivitet			
	Andel sosialhjelps-mottakere med sosialhjelp som viktigste inntektskilde, hvor det er satt vilkår om aktivitet	70 % av mottakerne har vilkår om aktivitetsplikt	51 – 69 % av mottakerne har vilkår om avtaleplikt	Under 50 % av mottakerne har vilkår om aktivitetsplikt
Forebygge rusmisbruk	Færre brukere med alvorlig rusmisbruk			
	- Andel brukere som har et rusmisbruk som medfører alvorlige konsekvenser for deres liv	Færre enn 30 % av brukerne har et rusmisbruk med alvorlige konsekvenser for dem	30-45% av brukerne har et rusmisbruk med alvorlige konsekvenser for dem	Flere enn 45% av brukerne har et rusmisbruk med alvorlige konsekvenser for dem
Reduksjon av levestandardforskjeller	Flere av kommunens innbyggere tar ansvar for egen økonomi, egen helse og eget liv			
	- Sosialhjelpsmottakere i prosent av befolkningen	Mindre enn 3,5 %	3,5 - 4,9%	5 % eller høyere
	- Antall langtidsmottakere av sosialhjelp med forsørgerplikt	Færre enn 400	400 - 450	450 eller flere
	- Bostedsløse	Færre enn 65	65 - 100	Flere enn 100
	Brukere opplever at tjenestene de mottar bidrar til at de i større grad mestrer eget liv	4,5 eller høyre%	3,6 - 4,4	Lavere enn 3,5
	Færre barn lever i husstander med inntekt under fattigsgrensen	< 1000	1000 - 2700	>2700

Disposisjon

- Drammen – et overblikk
- Drammen 2036
- **Bosetting av flyktninger**
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- Oppsummering

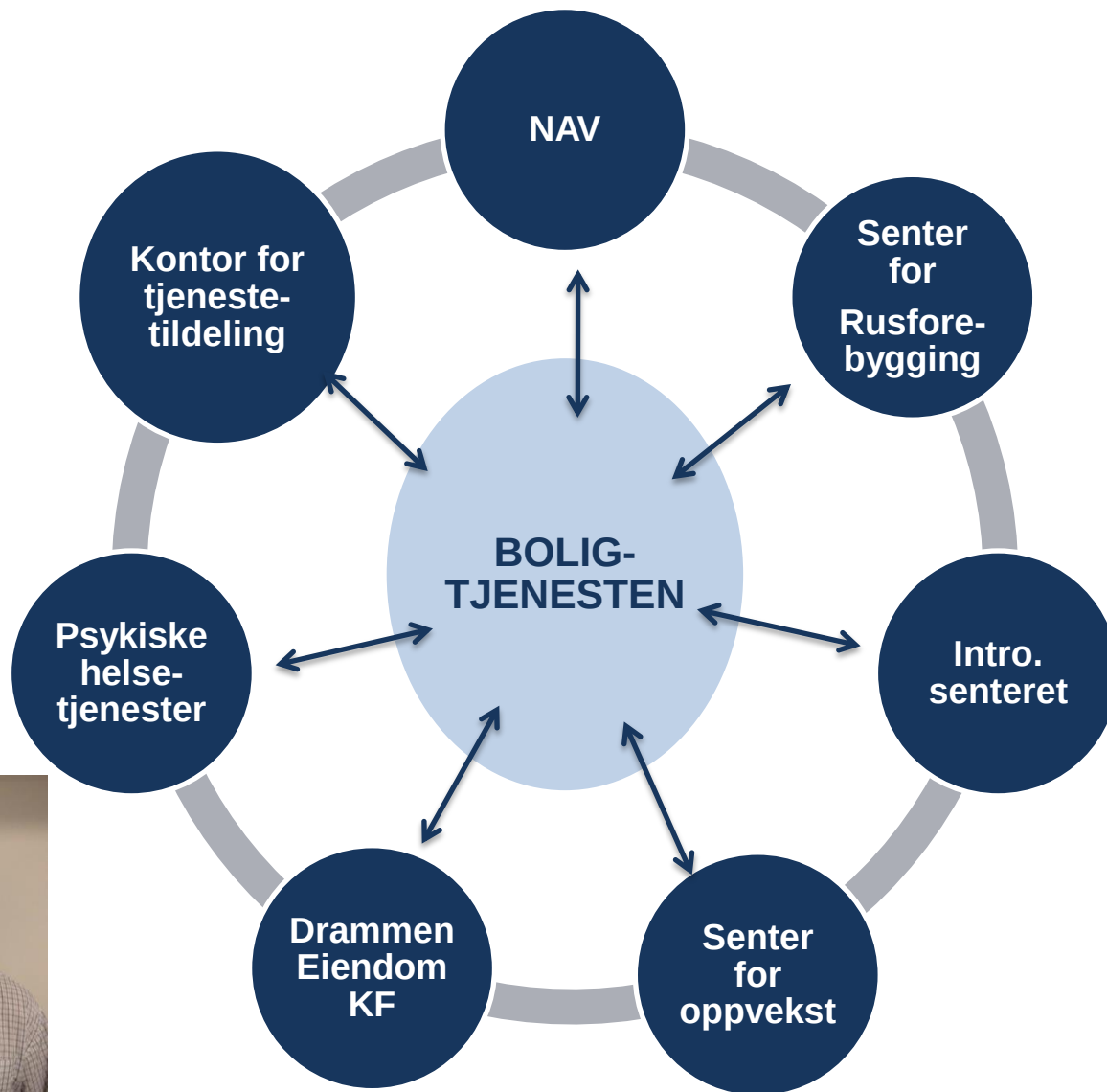

Utvikling – bosetting

Ny organisering av boligsosialt arbeid høsten 2011

Boligsjef
sikrer
samordning
og
faglig
ledelse

Bosetting av flyktninger i kommunale boliger

I perioden 1.1 2010 – 31.10.2014

- Det er bosatt 503 flyktninger (+ 15 enslige mindreårige per år)
- 445 av disse er bosatt i kommunale boliger (ca. 160 husstander/boliger)
- Flyktninger bosettes fortløpende gjennom året, i snitt ca. 12 hver måned
- utfordringer er endret boligbehov ved familiegjenforening og store familier med behov for store boliger

Noen resultater

- 133 husstander har blitt boligeiere gjennom prosjektet ”leie til eie”
- Dobbelt så mange har blitt boligeiere ved hjelp av startlån i 2013 (96 husstander) som i 2010 (56 husstander)
- Antall utkastelser fra kommunal utleiebolig er halvert i programperioden, fra 27 i 2010 til 15 i 2013
- I 2011 var det i snitt 62 husstander som ventet på å flytte inn i bolig hver måned. I 2013 var tallet sunket til 11

Økonomi ved kjøp av bolig

Kjøpesum kr. 2,0 mill.

Tilskudd kr. 0,74mill

Lån kr. 1,26 mill

Husbankens nye tilskuddmodell

- gir 38% tilskudd til denne leiligheten

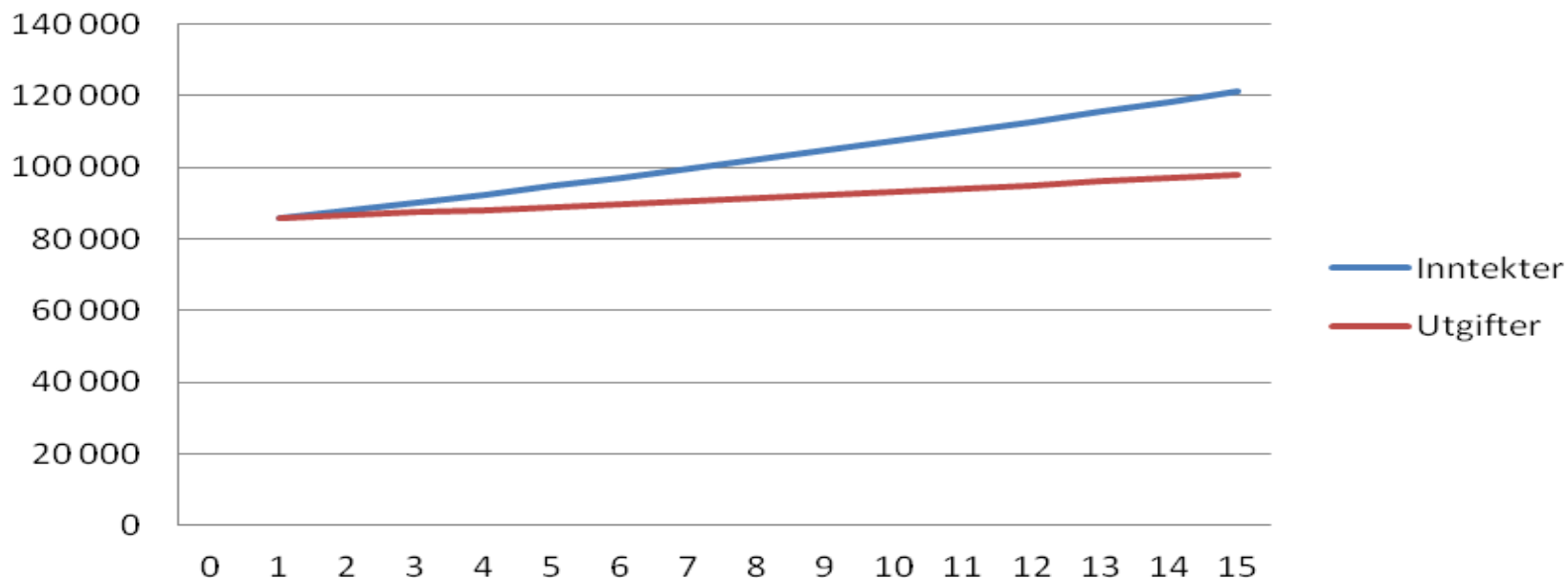
Knut Bjørhuus vei 35 B

3- roms bolig 69 m2

Husleie kr. 7.185,-

FDV kr. 400,- pr. m2

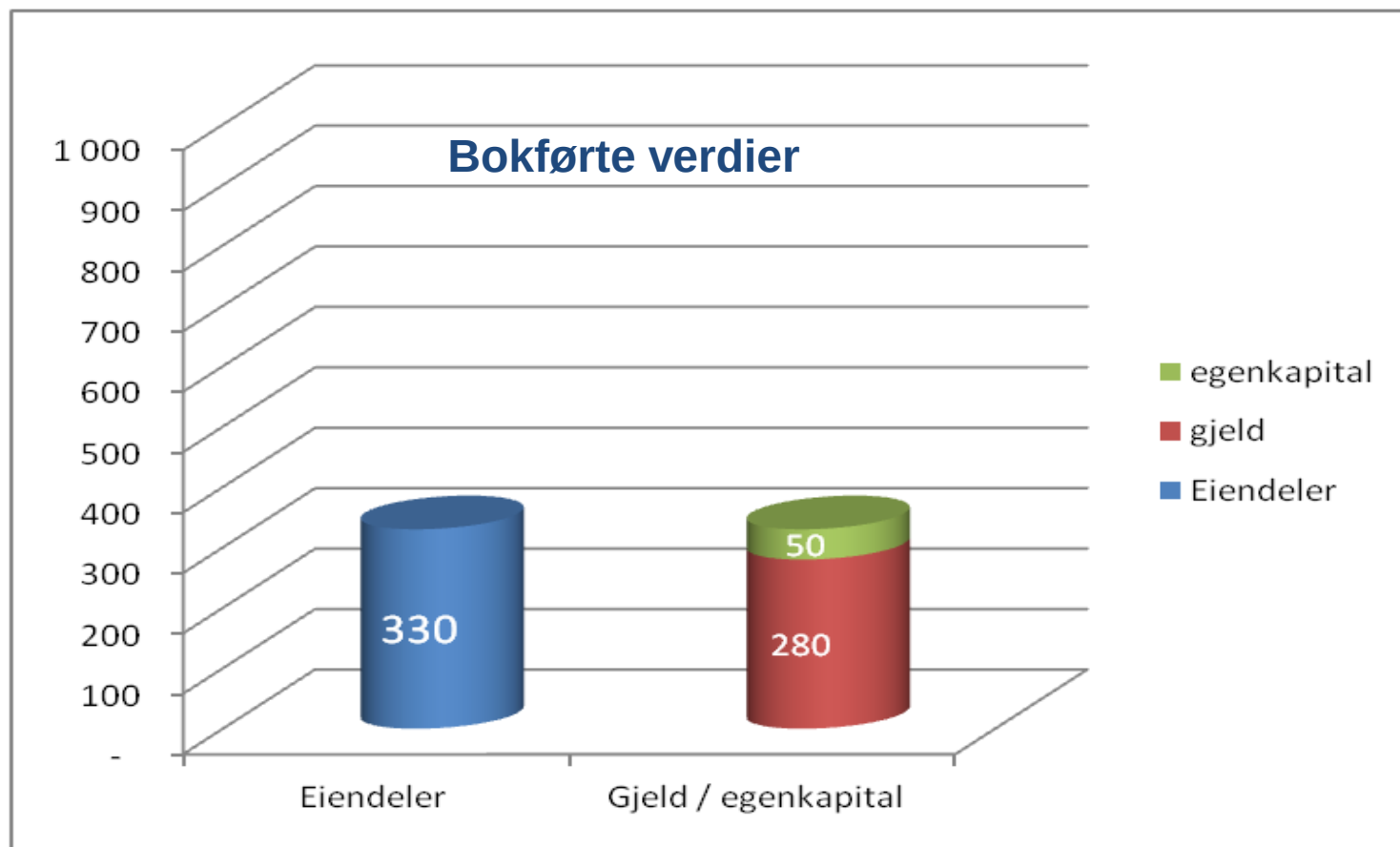
Økonomi boligkjøp år 1 til år 15

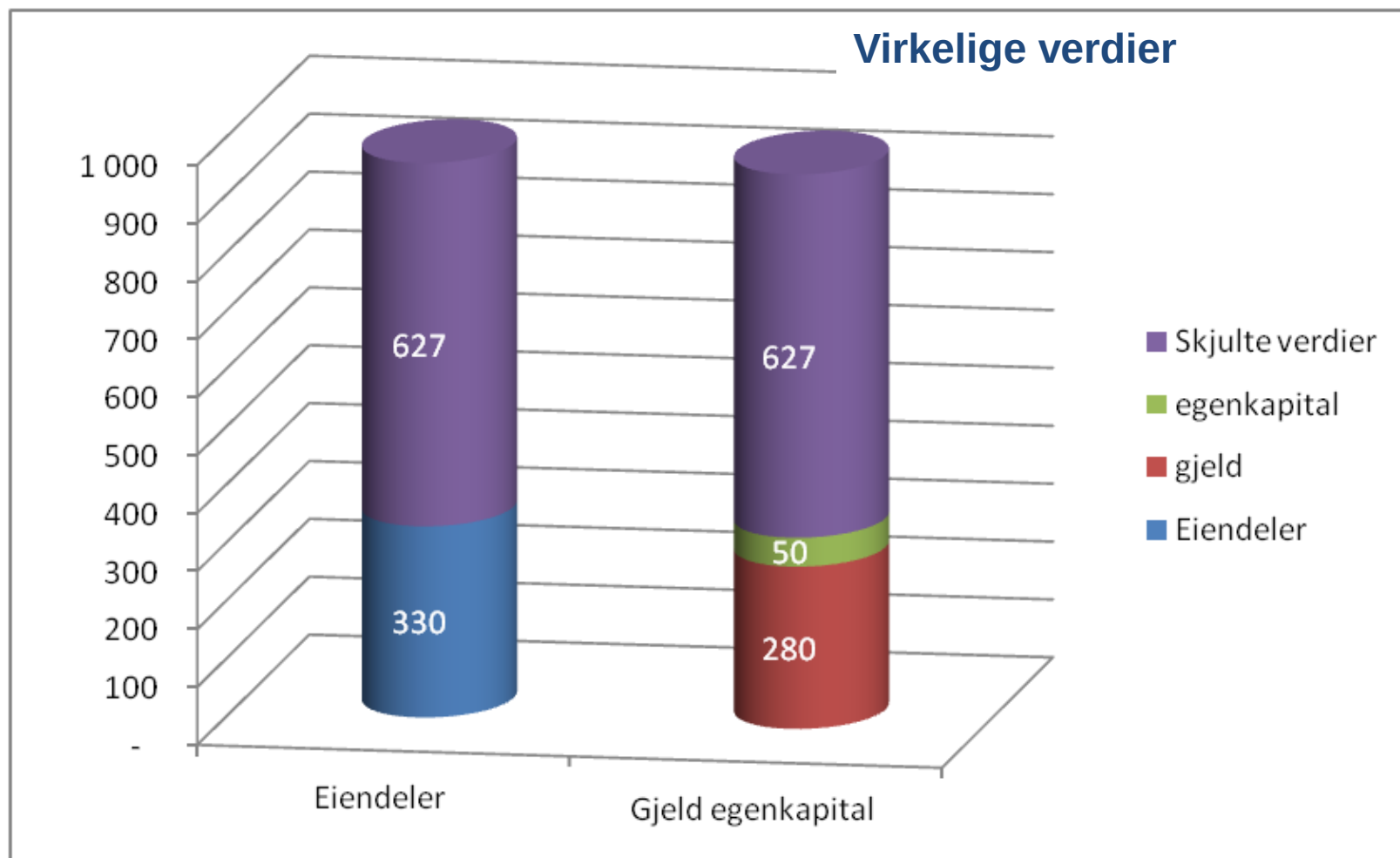
Kostnadsdekkende husleie

- Alle kostnader knyttet til boligmassen skal dekkes
- FDVkostnader (forvaltning, drift og vedlikeholdkostnader)
- Kapitalkostnader –
definert som alternativ avkastning tilsvarende statsobligasjon + 2.0%. PT. 3,5% på verdiene i boligmassen
- Beregnes på porteføljebasis
- Fastsettes etter størrelse og standard, lik husleie uavhengig av hvor i byen boligen er lokalisert.

Store verdier i boligmassen

Skjulte verdier i boligmassen

Hvor raskt kan flyktninger bli boligeiere?

Introduksjonsstønad kan være inntektsgrunnlaget i søknad om Startlån

Startlån for flyktninger som vil være vanskeligstilte på boligmarkedet i et langsiktig perspektiv (økonomi og/eller helse)

Via leie til eie:

Mulighet til å kjøpe den kommunale utleieboligen som leies (til takst)

Som boligeier: forutsigbare boligutgifter

Skreddersøm i tilbudet om Startlån:

fast rente, avdragsfri periode, Boligtilskudd

Vi skal forbedre oss og må tenke nytt

- Rusavhengige kvinner
- Unge rusavhengige
- Løslatte fra fengsel
- Utskrevne fra institusjon
- Fattige barnefamilier
- Vanskeligstilte som ikke ønsker naboer tett på

Mål: Færre bostedsløse, flere skal eie, alle kan bo

Boligsosial "sjekkliste"	Drammen : Egen vurdering 2014
Tilgang på boliger - kort ventetid etter vedtak	V
Mulighet til å bli boligeier - tilbud om bistand til kjøp: veiledning, sparing, tilskudd, lån, kjøp av kommunal bolig	V
Flyktninger får boliger - oppfylle andel av nasjonal forpliktelse – rask bosetting hele året	V
God ressursforvaltning - investering i varige verdier, formuebevaring	V
Bruker blir hørt - Brukerstyring - brukerarenaer, brukerundersøkelser, Ditt valg Bolig først	V
Boligsosial kompetanse blant ansatte - fagkompetanse, helhet og samarbeid	V
Tilgjengelighet - tjenestene er lett tilgjengelig: fysisk og på nett	V
Informasjon - boliger, lån og støtteordninger, boligskole mm	V
Boliger tilpasset ulike brukere - ulike behov krever ulike boligtilbud – mangfold - skreddersøm	V
Mangfold Boliger tilpasset ulike behov og spredt i ulike deler av kommunen	V ₂₈

Disposisjon

- Drammen – et overblikk
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- **Introduksjonsarbeidet –**
 - **Mål og resultater**
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- Oppsummering

Mål- og resultatstyring for alle virksomheter i Drammen kommune

KOMMUNEPLANEN

ØKONOMIPLANEN

VIRKSOMHETSPLANER

Flere av kommunens innbyggere er i arbeid.

Innvandrere og flyktninger i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram

Høyere enn 65 %

Mellom 45 og 65 %

Under 45 %

Syssetsetting

69 %

66,2 - 68,9 %

under 66,1 %

Flere av kommunens innbyggere tar ansvar for egen økonomi, egen helse og eget liv.

Sosialhjelpsmottakere i prosent av befolkningen

Mindre enn 3,5 %

3,5-4,9 %

5 % eller høyere

Antall sosialhjelpsmottakere med forsørgerplikt

Færre enn 400

Mellom 400 og 450

450 eller flere

Bostedsløse

Færre enn 65

65-100

Flere enn 100

Brukertilfredshet

4,5 eller høyere

4,4 – 3,6

Lavere enn 3,5

Virksomhetsplaner 2014 eksempel: Introduksjonssenteret

Mål fra kommuneplanen	Mål fra økonomiplanen	Virksomhetens mål (utvalg)	Målemetode
Drammen er en trygg og helsefremmende by der den enkelte kan klare seg selv	Flere av kommunens innbyggere er i arbeid og aktivitet	Innvandrere og flyktninger i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram	Måltall fra IMDi
		Flere voksne innvandrere består norskprøve 2 muntlig	Resultat fra Norsk språktest/VOX på norskprøvene
		Mmm	
	Flere av kommunens innbyggere tar ansvar for egen økonomi, egen helse og eget liv	Flere flyktninger flytter ut av kommunal bolig etter 27 måneder	Manuell registrering

Introduksjonsprogram

Resultat 2013:

- 61 % over i arbeid eller utdanning
- 57 personer avsluttet program
- Ut i utdanning: 21 personer
- Ut i arbeid 2013: 12 personer
- Grunnskole: 6 personer
- Tiltak i regi av NAV: 11 personer
- Annet, dvs. arbeid lik eller mindre enn 29 timer pr uke: 7 personer

Positive trekk ved introduksjonsprogrammet

- Deltakere får bistand til å skaffe seg jobb
- Blir kjent med reglene i arbeidslivet
- Lærer norsk og samfunnskunnskap
- Deltakere i språkpraksis får en fot innenfor arbeidslivet
- Deltakere får mulighet til å fullføre grunnskole for voksne
- Barna kommer raskt inn i barnehage og skole fordi foreldrene skal følge et heldagstilbud

Negative trekk ved introduksjonsprogrammet

- Problemer med å få arbeid for deltakere med liten eller ingen utdanning
- Problemer med å få relevant arbeid for personer med høy utdanning
- NOKUT bruker for lang tid på å godkjenne utdanning fra utlandet
- Utfordringer i forhold til voksnes muligheter til videregående opplæring

Resultat norskprøver 2013 og vinter 2014

Nivå A1

Drammen ligger på landsgjennomsnittet.

Nivå A2

Drammen ligger over landsgjennomsnitt muntlig og under på de andre delprøvene.

Nivå B1

Drammen ligger under landsgjennomsnitt muntlig og over på de andre delprøvene.

Oppholdstid, antall undervisningstimer og beståtte prøver

Tall fra VOX for perioden 2009 - 2012 viser at

- Prosentandelen beståtte prøver er høyest for personer med under 1 års oppholdstid og mindre enn 250 undervisningstimer. Dette gjelder både norskprøve 2 (72-79%) og norskprøve 3 (64-72%).
- For personer med 2-5 års oppholdstid ligger andelen bestått på 50-65%
- For personer med over 5 års oppholdstid faller andelen under 45% på norskprøve 3

Opplæring i samfunnskunnskap

Antall deltakere i 2014

Kursuke	Ant. deltakere (Drammen)	Ant. deltakere (nabokommuner)	Totalt ant. deltakere
Uke 9	171	224	395
Uke 26	101	205	306
Uke 33	97	106	203
Uke 40	101	104	205
Totalt ant. deltakere	470	639	1109

Oppholdstid, antall undervisningstimer og beståtte prøver

- Tallene viser klart at andelen bestått prøver synker med økt antall undervisningstimer.
- For norskprøve 2 ligger andelen på 57-71% ved 250-850 timer, mens den på norskprøve 3 ligger på 51-60%.
- Ved over 850 timer synker andelen bestått prøver kraftig, til under 45% på norskprøve 2 og under 40% på norskprøve 3.

Arbeidsnorsk (ANO)

Språkpraksis er en viktig del av norskundervisningen og en viktig innfallsport til arbeidslivet.

Mange av deltakerne går over i en eller annen form for arbeid etter avsluttet kurs.

Utfordringer

Rapport fra Institutt for samfunnsforskning våren 2014

- Forbedre norskresultatene
- Mer muntlig trening
- Tidligere ut i arbeids- og språkpraksis

Helseutfordringer:

- psykiske lidelser, traumer, depresjon

Alternative læringsarenaer

- Masala
- Gilhus gård
- Jobbsjansen, et NAV-prosjekt

Disposisjon

- **Drammen – et overblikk**
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- **Introduksjonsarbeidet –**
 - Mål og resultater
 - **Økonomi - beregningsutvalget**
- Enslige mindreårige flyktninger
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- Oppsummering

Hovedresultater Beregningsutvalget 2013

- Samlede utgifter til femårskullet: 743 000 kroner
- Integreringstilskuddet for 2013:
 - 616 800 kroner for voksne
 - 596 500 kroner for barn
- Gjennomsnittlig utgift per undervisningstime:
 - 1 250 kroner drift uten lokaler
 - 1 520 kroner drift med lokaler

Samlede kostnader til femårskullet 2013

	2013	2012
Administrasjonsundersøkelsen (ekskl. utgifter til kvalifiseringsprogram)	437 500	431 700
Sosialhjelpsundersøkelsen	88 300	82 000
Introduksjonsstønadsundersøkelsen	186 300	179 300
Samlede utgifter	712 100	693 000
Utgifter til helsetjenester	29 300	28 300
Samlede utgifter inkl. utgifter til helsetjenester	741 400	721 300
Utgifter til kvalifiseringsprogram inkl. kvalifiseringsstønad	1 600	3 000
Samlede utgifter inkl. kvalifiseringsprogram	743 000	724 300

Kilde: Administrasjons-, sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsene 2012 og 2013

Tabell 6. 2 Utgifter per person i målgruppen til sosialhjelp, introduksjonsstønad, integreringstiltak og administrasjon av disse. 2013. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget.

Kommune	Sosialhjelp	Introduksjonsstønad	Administrasjon	Totalt
0105 Sarpsborg	127	101	80	91
0213 Ski	134	128	108	116
0219 Bærum NY	81	111	149	131
0231 Skedsmo	187	91	77	94
0301 Oslo	104	91	112	106
0501 Lillehammer	63	103	111	103
0602 Drammen	119	88	94	95
0626 Lier	115	110	101	105
0706 Sandefjord	110	92	85	90
0806 Skien	99	98	77	86
1017 Songdalen NY	67	87	64	70
1102 Sandnes	133	107	83	96
1106 Haugesund	129	115	99	107
1201 Bergen	61	108	97	95
1401 Flora	129	89	69	82
1601 Trondheim	108	101	100	101
1714 Stjørdal	72	109	109	104
1805 Narvik	111	88	76	84
1903 Harstad NY	118	113	60	81
2030 Sør-Varanger	101	103	104	104
Utvalgskommunene	100	100	100	100
Alle kommuner	100	99		

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen, sosialhjelpsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen

24.11.2014

Disposisjon

- **Drammen – et overblikk**
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- **Enslige mindreårige flyktninger**
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- Oppsummering

Enslig mindreårig flyktninger: arbeidsmetode

- **Fase 1:** Inntaksfasen. Kontakt med, og besøk på mottak for å bli kjent med ungdommen. Innhenting av nødvendig informasjon.
- **Fase 2:** Innflytningsfasen. Etablering i bofellesskap, kartlegging av ressurser og behov. Innmelding til skole/norsk kurs.
- **Fase 3:** I bofellesskapet:
 1. Skape trygghet gjennom struktur og rammer. Bli kjent med skole, venner og fritidsaktiviteter. Trene på norskkunnskaper og ADL ferdigheter.
 2. Evaluering og vurdering av den enkelte ungdoms spesifikke utviklingsområder og utvikling av selvstendighet.
 3. Oppretning av kontakt med Oppfølgingsteamet for arbeid med utflytning til egen hybel.
- **Fase 4:** Egen bolig. Oppfølgingsteamet gir råd, veiledning og støttet til den enkelte ungdom for videre utvikling og selvstendighet.

Mål og resultater – enslige mindreårige

Mestring av egen hverdag gjennom omsorg, veiledning og læring

- Skole/jobb – 8 drop out av 35 på videregående skole.
- Raskt ut i egen bolig: Gjennomsnittlig botid i bofellesskap er 12 mnd.
- Raskt ut i arbeidsmarkedet: 80 % har kontakt med arbeidslivet det første året.
- 11 av 33 får supplerende sosialhjelp fra NAV etter fylte 20 år, resten "lever" av stipend og småjobber.

Drammen kommune billig i drift

- PwC gjennomførte i 2012 "stikkprøver" av 10 kommuners drift av EM.
- Drammen kom godt ut sammenlignet med andre kommuner nasjonalt, ved at Drammen har en nøktern drift og effektiv organisering.

Hvordan jobber vi med EM i Drammen

- Hovedmålet er å gi gode mestringsopplevelser, og en god start i å bo selvstendig i Norge.
- Hovedmetoden er gjennom samhandling å:
 - Strukturere
 - Motivere
 - Undervise og veilede
 - Møte ungdommenes individuelle behov
 - Samarbeid og relasjon
- Alle ungdommene starter tilbudet sitt i Drammen med en plass i et av bofellesskapene som i utgangspunktet fungerer likt.
- Alle får individuelle tiltaksplaner, med individuelle mål.
- Får egen primærkontakt
- Tiden i bofellesskapene varer ca. 1 år før de flytter videre.

Selvstendigjøring av enslige mindreårige flyktninger

Egen hybel

- Søkes i det private utleiemarkedet
- Ungdommene skriver selv kontrakt
- Får dekket livsopphold, husleie og strøm
- Rådgis, veiledes og følges opp etter en individuell plan av oppfølgingsteamet
- Styrer i større grad selv kontakten med avdelingen.
- Samarbeidet avsluttes formelt

Oppfølgingsteamet

- Startet høsten 2010
- 7 ansatte pr. 2014
- Hovedoppgave å følge opp ungdom plassert utenfor bofellesskapene
- Delta i legetimer, skolemøter, praktisk hjelp
- Finne boliger, følge opp under språkpraksis
- Arrangere kurs/temakvelder, for eksempel trafikalt grunnkurs, økonomikurs, følge opp fritid.

Disposisjon

- **Drammen – et overblikk**
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- **Mangfoldsarbeid –**
 - **Forankring**
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- Oppsummering

Mangfoldsarbeidet er forankret i bystyret

Politisk føring:

Inkluderingsarbeidet skal være en naturlig del av hele kommunens tjenesteproduksjon!

Overordnede planer:

- Kommuneplan 2007– 2018

Strategiske planer:

- Strategisk arbeidsgiverpolitikk
- Handlingsplan for mangfold og inkludering i alle kommunale virksomheter

Arbeidet med handlingsplan for mangfold og inkludering

- **November 2011:** Bestilling fra Bystyret; *Gjennomgang av integreringstiltakene*
- **26. nov 2013:** Sak til Bystyret; *Status for Drammen kommunes mangfold- og inkluderingsarbeid*
- **H.2013 – V.2014:** Innhenting av dokumentasjon om mangfold- og inkluderingsarbeidet på utvalgte områder
- **16. sept 2014:** Orientering om funnene i dokumentasjonsarbeidet
- **H.2014 - V.2015:** Analyse, skriving, høring, innarbeiding av innspill
- **V.2015:** Ferdig handlingsplan legges frem for Bystyret

ISF rapport: Veien videre

- tilrettelegge for bedre rutiner for kommunikasjon og læring på tvers av profesjonsgrupper og avdelinger.
- ISF utfordrer kommunens og Introduksjonssenterets ledelse til å gå foran på to områder:
 - *Likeverdige offentlige tjenester som ramme for introduksjonsarbeid.*
 - Hvordan unngå at Introduksjonssenterets tjenester blir en sovepute eller ensomt lokomotiv?
 - *Arbeidsretting av introduksjons- og kvalifiseringsvirksomheten.*

Fafo rapport: "Mangfoldskommunen Drammen – Likeverdige tjenester til en mangfoldig befolkning."

Oppdraget:

- Kommunen ønsket å kartlegge og analysere holdninger og kulturelle forskjeller i Drammen kommune som arbeidsgiver, det offentlige som tjenesteyter, og i kommunens befolkning. Fafo definerte oppdraget slik:
 - På hvilken måte håndterer Drammen kommune, som arbeidsgiver og tjenesteyter, at brukere og ansatte har mangfoldig bakgrunn?
 - Hvordan erfarer innbyggerne i Drammen at velferdstjenestene er tilpasset deres mangfoldige behov?

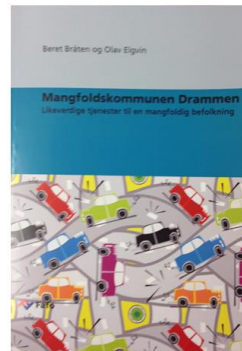
Fafo rapport: Overordnede funn

Rapporten viser at det som skaper utfordringer i Drammen **ikke** først og fremst er knyttet til "kultur" eller ulike verdivurderinger knyttet til skikker, religioner og tradisjoner, men går på følgende to forhold:

1. At en del personer ikke har gode nok ferdigheter i norsk.
2. Levekårs- og livskvalitetsutfordringer blant personer med og uten innvandringsbakgrunn.

Overordnet om funnene

- ✓ Undersøkelsene har gitt oss lite nytt, men er viktig dokumentasjon som bekrefter selvrapporteringen i statusgjennomgangen og våre antagelser
- ✓ mye gjøres riktig og bra i Drammen

Disposisjon

- **Drammen – et overblikk**
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- **Mangfoldsarbeid –**
 - Forankring
 - **Eksempler**
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- Oppsummering

Gratis barnehageplass

- Fra bystyrevedtak til iverksettelse
- Plan for innfasing av ny ordning
- Informasjonsarbeid
- Samarbeid med IMDI
- Besøk av statsråd Horne
- Samarbeidsparter
- Erfaringskonferanse
- Utfordringer

Gratis barnehageplass pr. 10. november

	Antall:
Gratis barnehageplass	332
Redusert oppholdsbetaling	87
Uten barnehageplass:	Antall kartlegges manuelt – alle familier uten plass kontaktes
Sagt opp plassen etter omlegging:	ingen

Bruk det kommunale handlingsrommet: **Drammen har lokal områdesatsning**

Fjell 2020 – mot en bedre fremtid

Hovedmål

- Befolkningen på Fjell skal ha høyere sysselsetting og færre på lavinntekt i 2020 enn i

FJELL AMBITIONS
- Trygghet, ambisjoner og kjærlighet

- **Prosjektets strategier**
 - **Tjenesteutvikling** som gir kvalifisering, arbeid, trivsel og fremmer helsen
 - **Områdeutvikling** som gir godt bomiljø, gode møteplasser, aktivitetstilbud og et variert boligtilbud
 - **Ressursmobilisering** gjennom samarbeid med beboere, borettslag, private og frivillige organisasjoner og statlige myndigheter

Disposisjon

- **Drammen – et overblikk**
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- **Arbeidsgiverpolitikk**
- Skole for læring
- Oppsummering

Strategisk arbeidsgiverpolitikk

- **Bevisst rekruttering av personer med innvandringsbakgrunn i Drammen kommune!**

I 2007 ble det satt i gang to tiltak:

- I alle våre utlysingstekster oppfordres innvandrere til å søke
- Virksomheter skal innkalle minst en person med innvandrebakgrunn til intervju dersom det finnes kvalifiserte søkere med innvandrerbakgrunn

5 trinn for å sikre profesjonell rekruttering

1

- Planlegge rekruttering

2

- Annonsering og markedsføring - hvordan nå mulige kandidater

3

- Bruk verktøy for behandling av søknader og "søknadsbank"

4

- Kvalifikasjon foran kloning – systematisk vurdering, intervju og utvelgelse

5

- Tilbud og avtale - mottak av nye medarbeidere

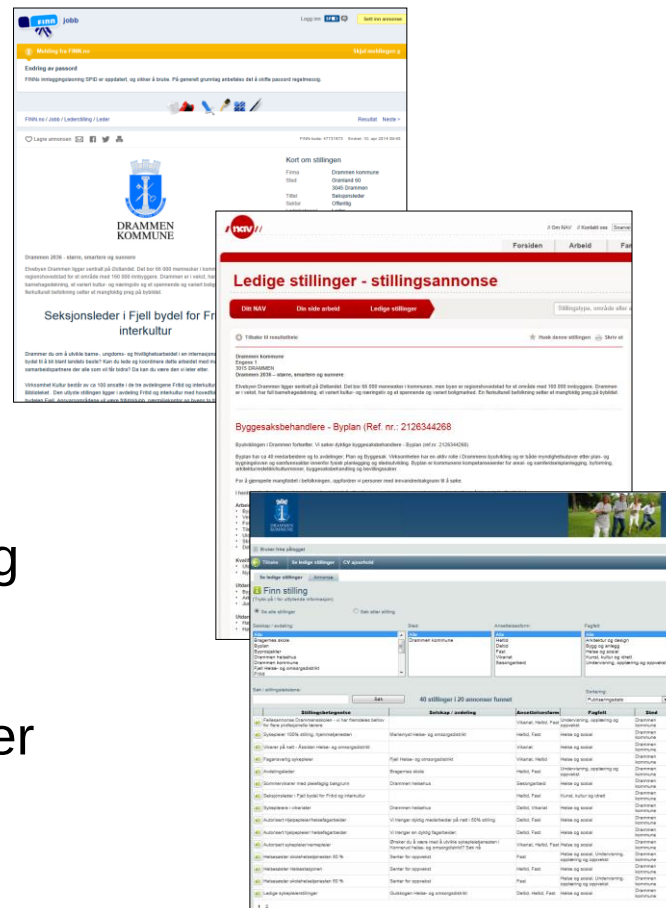
1. Planlegge rekruttering

- Avklare kompetanse- og kapasitetsbehov
- Informere/drøfte/ta tillitsvalgte med i ansettelsesprosessen
- Stillings- og kravbeskrivelse
- Avklaring - fortrinnsrett (overtallige, sykmeldte med behov for annet arbeid, deltidsansatte)
- Unngå repetisjon – behovene endrer seg

2. Annonsering og markedsføring – hvordan nå mulige kandidater

- Kandidatene finnes, men har endret medievanene
- Finn ut hvordan du når viktige grupper
- Tekst til stillingsannonse utformes
- Alle stillinger lyses ut på Finn.no, Nav.no og kommunens hjemmeside
- Vurder behov for å bruke flere/andre kanaler (innenfor økonomisk forsvarlige rammer)

3. Bruk verktøy for behandling av søknader og "søknadsbank" + prøveprosjekt anonyme søknader

Lær deg å administrere og dokumentere i rekrutteringssystemet WebCruiter

Braker:Benedikte Zapffe - Stilling: 2035321518 - Fellesannonse - Lærere

Tilbake STILLING KANDIDATHÅNDTERING RAPPORT ADMINISTRASJON MINE SIDER LOGG UT

Du er her: KANDIDATHÅNDTERING > Kandidatliste

Kandidatliste

Vis kandidater:

- ☒ Vis ikke-aktuelle
- ☒ Vis ikke-behandlet
- ☒ Vis aktuelle
- ☐ Søk i kandidatliste
- ☒ Vis søkere
- ☒ Vis matchede
- ☐ Vis kun rangerte

Sorter etter:

Status

☒ Stigende ☐ Synkende

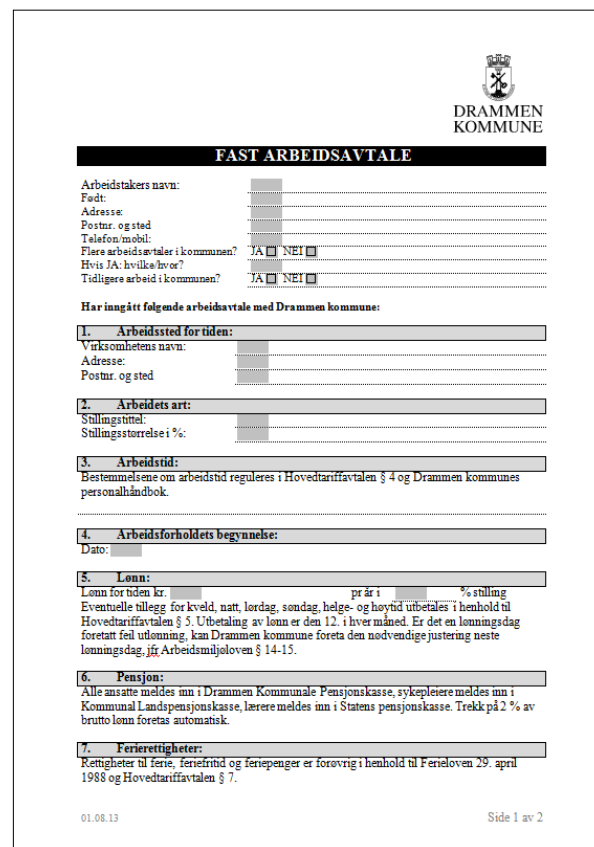
Funksjoner, valgte kandidater

Personalia	☆	Søkn.	Vedl.	Logg	!	Dato	Nåværende status	Screening - poeng	+ -
(26)	...	1	1	9		11.02.2014	Gitt tilbud (logg)	5	
Adjunkt, Lærer	...	1	0	4		09.02.2014	Gitt tilbud (logg)	1	
Grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring, Lærer	...	1	4	11		11.02.2014	Gitt tilbud (logg)	5	
Undervisning og læring, spesialpedagogikk, Kontaktlærer	...	1	0	3		11.02.2014	Gitt tilbud (logg)	5	
(24)	...	1	0	4		23.01.2014	Gitt tilbud (logg)	3	
Lærer, Lærer	...	1	0	8		08.02.2014	Sluttvurdering / Innstilling	4	
(32)	...	1	0	8		10.02.2014	2. gangs intervju	5	
Praktisk pedagogisk utdanning, Lektor	...	2	0	7		13.02.2014	2. gangs intervju	5	
(35)	...	1	0	7		28.01.2014	2. gangs intervju	5	
Faglærer-kunst, design og håndverk, Dekorater	...	1	0	3		27.02.2014	1. gangs intervju	5	
(24)	...	1	0	3		27.02.2014	1. gangs intervju	5	
Grunnskolelærer 5-10, Praksis	...	1	0	3		27.02.2014	1. gangs intervju	5	
(27)	...	1	0	3		27.02.2014	1. gangs intervju	5	
Grunnskolelærer 5.-10. trinn, Faglærer og timelærer	...	1	0	3		27.02.2014	1. gangs intervju	5	
Grunnskolelærer 1-7, Bowlingmedarbeider	...	1	0	3		27.02.2014	1. gangs intervju	5	
(27)	...	1	0	3		27.02.2014	1. gangs intervju	5	
Sosialpedagogikk, Adjunkt	...	1	0	3		27.02.2014	1. gangs intervju	5	

Side 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ... Totalt antall 195

4. Kvalifikasjon foran kloning – systematisk vurdering, intervju og utvelgelse

- Bruk intervjumaler – tilpass til stilling
- Bruk intervju – ofte nødvendig med 2. gangs intervju
- Praktisk oppgave – sjekk hvordan kandidatene utfører reelle arbeidsoppgaver før ansettelse
- Referanser skal innhentes
- Lønn avklares med HR seksjon
- Konklusjon – saksutredning/vedtak skal være skriftlig begrunnet – dokumenter at best kvalifiserte søker tilbys jobben

DRAMMEN
KOMMUNE

FAST ARBEIDSAVTALE

Arbeidstakers navn: _____
Født: _____
Adresse: _____
Postnr. og sted: _____
Telefon/mobil: _____
Flere arbeidsavtaler i kommunen? JA ☐ NEI ☐
Hvis JA: hvilke/bør? _____
Tidligere arbeid i kommunen? JA ☐ NEI ☐

Har inngått følgende arbeidsavtale med Drammen kommune:

1. Arbeidssted for tiden: _____
Virksomhetens navn: _____
Adresse: _____
Postnr. og sted: _____

2. Arbeidsart: _____
Stillingstittel: _____
Stillingstørrelse i %: _____

3. Arbeidstid: _____
Bestemmelsene om arbeidstid reguleres i Hovedtariffavtalen § 4 og Drammen kommunes personhåndbok.

4. Arbeidsforholdets begynnelse: _____
Dato: _____

5. Lønn: _____
Lønn for tiden kr. _____ pr år i _____ % stilling
Eventuelle tillegg for kveld, natt, lørdag, søndag, helge- og høytid utbetales i henhold til Hovedtariffavtalen § 5. Utbetaling av lønn er den 12. i hver måned. Er det en lønnsdag foretatt feil utbetaling, kan Drammen kommune foreta den nødvendige justering neste lønnsdag, jfr. Arbeidsmiljøloven § 14-15.

6. Pensjon: _____
Alle ansatte meldes inn i Drammen Kommunale Pensjonskasse, sykepleiere meldes inn i Kommunal Landspensjonskasse, lærere meldes inn i Statens pensjonskasse. Trekk på 2 % av brutto lønn foretas automatisk.

7. Ferierettigheter: _____
Rettigheter til ferie, feriefritid og feriepenger er forøvrig i henhold til Ferieloven 29. april 1988 og Hovedtariffavtalen § 7.

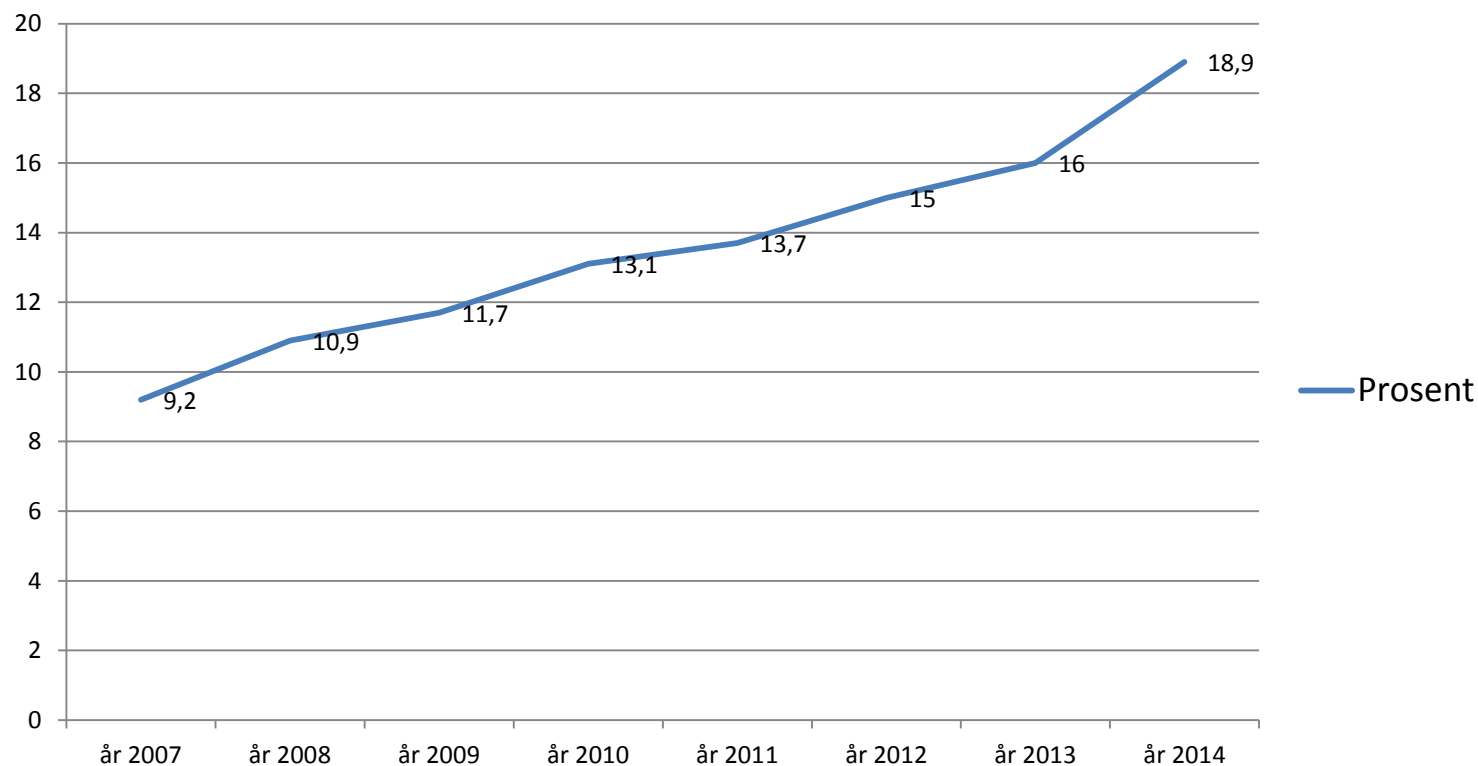
01.08.13 Side 1 av 2

5. Tilbud og avtale - mottak av nye medarbeidere

- Arbeidsavtale
- Introduksjonsplan
- Oppfølging i prøvetid

Ansatte med innvandringsbakgrunn - konsern 2007 - 2014

Arbeidsgiveransvaret

- Ansvar for å gi medarbeidere med lav språk- eller fagkompetanse tilbud om kompetanseheving.
- Ansvar for riktig fordeling av språkpraksisplasser slik at f. eks barnehager med stor andel barn med innvandrerbakgrunn ikke blir brukt til språkpraksisplass

Opplæringstiltak for ansatte

- Kurs sammen med VOX- basiskompetanse innen norsk og digitale ferdigheter
- Samarbeid med Introduksjonssenteret, NAV og voksenopplæringen om helsefagarbeidutdanning over tre år (2007-2011) for 20 fast ansatte med innvandrerbakgrunn
- Bystyrevedtak om språkpraksisplasser for deltakere på introduksjonsprogram i alle virksomheter og kommunale foretak (KF). En stilling på Introduksjonssentret er dedikert inn mot HR og språkarbeidsplasser
- Ansatte med helsefagarbeiderbakgrunn får tilbud om etterutdanning gjennom Fagskolen i Drammen kommune i regi av forsknings- og utviklingsavdelingen i Drammen kommune
- Opplæringstiltak rettet mot faglige ledere og veiledere i pleie og omsorg for lærlinger, i flerkulturell forståelse (samarbeid med Buskerud fylkeskommune)

Disposisjon

- **Drammen – et overblikk**
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- **Skole for læring**
- Oppsummering

Grunnskole

- Læreplan *Grunnleggende norsk for språklige minoriteter* er implementert
- Alle elever som har behov for det, får etter kartlegging tilbud om særskilt norskopplæring
- Tilbud om morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring
- Alle lærere har skoleåret 07/08 fått tilbud om kompetanseheving i språkundervisning
 - og kartlegging av minoritetsspråklige elevers språkkunnskaper
- GLIS (Glimrende læringsutbytte i skolen) prosjekt
- Grunnskoler innførte **Handlingsplan for mangfold og inkludering i høsten 2010**

Antall elever som får særskilt norskopplæring – etter trinn

År	1. trinn	2. trinn	3. trinn	4. trinn	5. trinn	6. trinn	7. trinn	8. trinn	9. trinn	10. trinn	1. - 10. trinn
2014-15	90	174	202	163	144	153	111	142	137	133	1449
2013-14	141	187	177	157	165	123	113	120	138	138	1459
2012-13	200	193	174	174	143	121	117	119	132	110	1483
2011-12	211	197	224	157	144	139	108	112	86	91	1469

Utvikling eksamensresultater

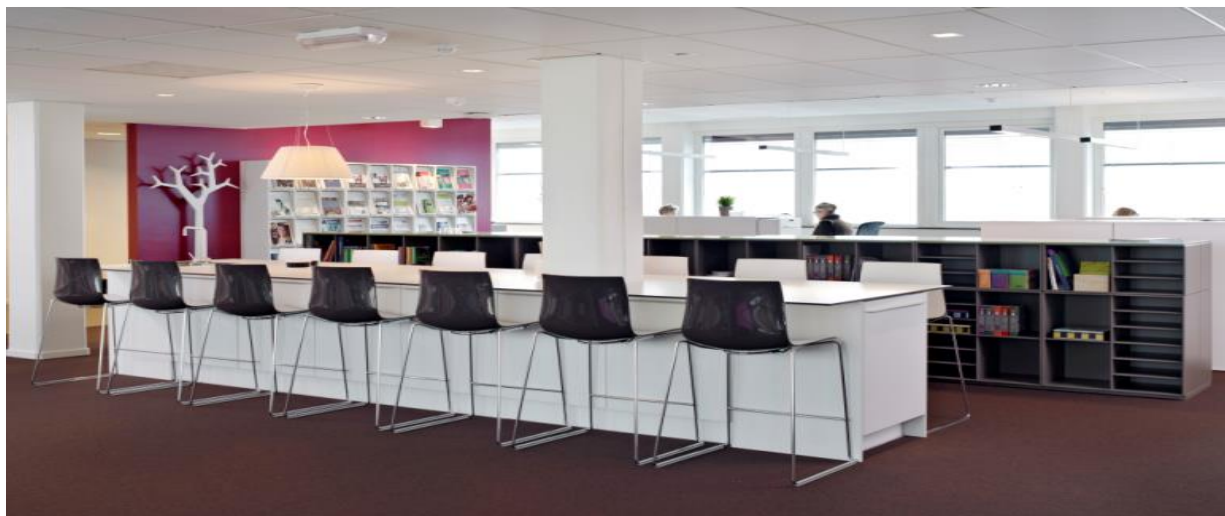
- Fokus på grunnleggende ferdigheter
- Måling av læringsresultater
- Mindre bruk av morsmål

	Engelsk		Matematikk		Norsk hovedm		Norsk sidem	
	Norge	Drm.	Norge	Drm.	Norge	Drm.	Norge	Drm.
2009/10	3,8	3,5	3,2	3,2	3,5	3,7	3,3	3,2
2010/11	3,8	3,8	3,1	3,1	3,6	3,8	3,2	3,4
2011/12*	3,8	-----	3,1	2,8	3,4	3,4	3,3	3,1

*Skoleåret 2011/12 var det streik, noe som resulterte i at to skoler ikke hadde noen elever oppe i noen fag og en skole kun hadde elever oppe i ett fag. Ingen skoler var oppe i engelsk.

Visjon "Norges Beste Skole":

"En skole der hver enkelt elev oppfyller sitt fulle potensial og blir et trygt og selvstendig menneske."

Basen "Norges Beste Skole"

Fysisk - kompetansesenter

Seks ansatte med hvert sitt ansvarsområde:

Oppgave:

- Gjennomføre handlingsplanen
 - * Kompetanseutvikling gjennom nettverk
 - * Følge opp programmer og veiledere
- Felles satsing som forplikter alle
- Drammensskolen som merkevare
- Slik gjør vi det! (bruke 10 millioner – 1,3 % av budsjettet for grunnskole)

Arbeid med drop-out problematikken

Drammen kommune samarbeider med fylkeskommune, Karrieresenter, NAV og andre kommuner i regionen om drop-out problematikken.

Flere tiltak ble satt i gang i 2008:

- "P 18-24" (reduksjon av antall sosialhjelpmottakere, med forebyggende tiltak i videregående skoler).

Delprosjekter:

- "Under 18": Kjøsterud og Galterud skoler, målgruppe ungdomskoleelever som er risikoutsatt for frafall
- "Ny retning": samarbeid med Karrieresenteret /PPOT/Sosialsenteret: målgruppe ungdom i det de dropper ut av videregående skole

Disposisjon

- **Drammen – et overblikk**
- Drammen 2036
- Bosetting av flyktninger
- Introduksjonsarbeidet –
 - Mål og resultater
 - Økonomi - beregningsutvalget
- Enslige mindreårige flyktninger
- Mangfoldsarbeid –
 - Forankring
 - Eksempler
- Arbeidsgiverpolitikk
- Skole for læring
- **Oppsummering**

Politisk sjekkliste:

- Befolkningsendringer – betydning for tjenestetilbudet?
- Mangfoldsstrategi – nei? Ja: oppdatert?
 - Møteplass/dialog?
 - Tilpassede tjenester?
 - Sosial mobilitet?
- Hvordan skaffe nok arbeidskraft?
- Hvilke læringsresultater leverer skolene for ulike elevgrupper?
- Opplevelser og deltakelse for alle?
- Hvordan skaffe bolig til vanskeligstilte?
- Like muligheter eller gode resultater?

Oppsummering

- Ny befolkning krever nye politiske løsninger
- Alle kommuner trenger en mangfoldspolitik
- Arbeidsinnvandring nødvendig for å løse rekrutteringsutfordringene – krever integrering
- Sektoransvaret må følges opp
- Politisk lederskap er å sette mål og kreve resultater

